

دکتری در علوم تربیتی

فلسفه، اهداف و وضعیت حاضر

حسین تقوی قره بلاغ

اسماعیل افقهی

عیسی برقی

www.ketab.ir

تقوی قره بلاغ، حسین، ۱۳۶۲ -

دکتری در علوم تربیتی: فلسفه، اهداف و وضعیت حاضر / حسین تقوی، اسماعیل افقهی و عیسی برقی.

تهران: نشر ارتباطات اجتماعی، ۱۳۹۴.

۲۲۳ص: جدول.

۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۶۵-۵-۹-۱۱۰۰۰ ریال

۱. دوره‌های تحصیلات تکمیلی - ایران ۲. آموزش و پرورش - ایران

۱۳۹۴ ۷/۱۹ الف/۴ ۲۳۷۱ LB

۳۷/۱۵۵

۴۰۵۴۱۹۵

دکتری در علوم تربیتی

فلسفه، اهداف و وضعیت حاضر

مؤلفان:

دکتر حسین تقوی قره بلاغ

اسماعیل افقهی

دکتر عیسی برقی (استادیار دانشگاه شهید مدنی آذربایجان)

ناشر: ارتباطات اجتماعی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۶۵-۵-۹-۱۱۰۰۰

فهرست مطالب

چرائی پرداختن به دوره‌های دکتری

- ۵ اهمیت تحصیلات تکمیلی
- ۶ اهمیت ماهی دوره‌ای دکتری
- ۷ ابهام در کیفیت دوره‌های دکتری
- ۱۰ نقش دوره دکتری در توسعه سرمایه انسانی
- ۱۰ چرائی پرداختن به دوره‌های علم تربیتی

روند تکوین دوره‌های دکتری

- ۱۵ نظری بر مفهوم دکتری تخصصی
- ۱۶ تاریخچه و پیش زمینه تکوین دوره‌های دکتری در جهان
- ۱۷ دوره‌های شبه دکتری تا رنسانس
- ۱۸ برنامه‌های آموزشی دوره‌های شبه دکتری
- ۲۰ تمایز ضمنی دوره‌های دکتری از رنسانس تا قرن بیستم
- ۲۳ شکل گیری دوره‌های دکتری تا نیمه قرن بیستم
- ۲۹ تعمیم ساختار و محتوای دوره در قرن بیستم
- ۳۰ توسعه و تکوین دوره دکتری در کشور
- ۳۵ قوام مفهوم دوره دکتری تخصصی

فلسفه و اهداف دوره‌های دکتری

- ۴۰ فلسفه آموزش عالی
۴۱ رویکرد آزادمنشانه
۴۱ رویکرد تحقیقی
۴۲ رویکرد حرفه‌ای
۴۳ رویکرد رشد دانشجویی
۴۳ رویکرد افراطی
۴۴ رویکرد تعهد اجتماعی
۴۵ رویکرد دانشگاه‌های چندمنظوره
۴۵ تالیف و نگارها
۴۷ رویکرد عملی به تعریف اهداف دوره دکتری
۴۹ دینفشار دو همای دکتری و اهداف ...

ملاحظات‌های دانشجویان دکتری

- ۵۵ صلاحیت‌های مورد انتظار دانشجویان دکتری
۵۶ منبع تعریف صلاحیت‌های دانشجویان دکتری
۵۷ صلاحیت‌های مورد انتظار در استادی و دبانیه‌ای اکادمیک
۶۰ صلاحیت‌های مورد انتظار در مطالعات اکادمیک
۶۴ متغیرهای پنهان انعکاسی
۶۸ متغیرهای پنهان تکوینی
۷۰ مطالعات دیگر
۷۲ ضرورت تعریف مهارت‌های فرادانشگاهی
۷۹ نقش سازمان‌های اعتبار یابی در تبیین مهارت‌ها
۸۴ مهارت‌های فرا دانشگاهی تعریف شده برای دانشجویان
۸۸ تلفیق بیانیه‌ها و مطالعات اکادمیک: فهرست صلاحیت‌ها

دوره دکتری علوم تربیتی

- ۹۵ دوره‌های تاریخی توسعه رشته

ویژگی‌های دانشجویان دکتری رشته‌های علوم تربیتی

- ۱۰۶ خصوصیات جمعیتی
- ۱۱۱ تنوع/تجانس دانشجویان
- ۱۱۲ سوابق حرفه‌ای
- ۱۱۴ برخی خصوصیات تحصیلی
- ۱۱۶ انگیزه و آینده شغلی دانشجویان دکتری علوم تربیتی
- ۱۱۷ دانشجویان دکتری به عنوان یادگیرنده بزرگسال

دوره‌های دلبانه دکتری در رشته علوم تربیتی

- ۱۲۱ دکتری تخصصی و دکتری حرفه‌ای در علوم تربیتی
- ۱۲۳ تفاوت‌های بین دوره‌های دکتری علوم تربیتی
- ۱۲۶ ریشه‌های تمایزات و تفاوت‌های دوره‌های دوگانه علوم تربیتی
- ۱۲۸ دکتری تخصصی یا دکتری حرفه‌ای: کدام مرجح است؟

تربیت حرفه‌ای دانشجویان علوم تربیتی

- ۱۳۳ دکتری تعلیم و تربیت به عنوان یک دوره حرفه‌ای
- ۱۳۷ توسعه هویت حرفه‌ای در دانشجویان دکتری
- ۱۴۲ وضعیت کنونی آموزش و توسعه دانشجویان دکتری علوم تربیتی

دوره‌های دکتری علوم تربیتی در عمل

- ۱۶۵ تجارب عملی برگزاری دوره‌های "پی. ایچ. دی" و "ای. دی. دی"
- ۱۷۴ تجارب بین‌المللی در زمینه اصلاح وضعیت دوره‌های دکتری
- ۱۷۴ برنامه آماده‌سازی اعضای هیئت علمی آینده
- ۱۷۶ پورتفولیوی مجازی دانشجویان پژوهشی
- ۱۷۸ برنامه دکتری کارنگی
- ۱۷۹ طرح کارنگی برای دکتری علوم تربیتی

- ۱۸۰ پروژه بین المللی انجمن دانشگاه‌های اروپا
 ۱۸۱ برنامه دلتا
 ۱۸۲ طرح اتمام تحصیلی دوره دکتری
 ۱۸۳ پروسه بولونیا
 ۱۸۷ اصول سالزبورگ

طرح‌های تامین مالی دانشجویان دکتری

- ۱۹۱ تامین مالی دوره‌های دکتری
 ۱۹۲ تخصیص منابع مالی به دانشجویان دکتری
 ۱۹۵ منابع مالی خارجی تامین مالی دانشجویان دکتری
 ۱۹۵ طرح‌ریزی کوری
 ۱۹۷ طرح ارسمزس مندرس
 ۱۹۷ نمپوس
 ۱۹۹ طرح فول برایت
 ۲۰۲ سرویس مبادلات علمی آلمانی

منابع و مآخذ

منابع و مآخذ

مقدمه

رسالت آموزش عالی، تسهیل رشد و تکامل انسان، توسعه و غنای دانش و فرهنگ جامعه و پرورش نیروی متخصص مورد نیاز جامعه تعریف شده است که تحت عناوین اصلی پرورش سرمایه انسانی و تولید اندیشه و علم قابل تجمیع اند. این امر با سه وظیفه اصلی، آموزش، پژوهش و ارائه خدمات محول شده به دانشگاه، تحقق می‌یابد.

دانشگاه عاملی برای بقا، شرافت و نوسازی و نیز دستیابی به توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به‌شمار می‌آید و تحولات پرشتاب جهانی ایجاب می‌کند که ملت‌ها و دولت‌ها جهت تکمیل آموزش عالی خود تمهیداتی بیاندیشند (فروغی ابری و دیگران، ۱۳۸۳). بنیان تحقق اهداف متقی و بلند پروازانه‌ای نظیر توسعه مبتنی بر دانایی یا ساخت و ایجاد جامعه دانش بنیان و افزایش قدرت رقابت که در چشم انداز ایران ۱۴۰۴ مورد تاکید قرار گرفته اند، توسعه علمی است.

با توجه به نقش اساسی دوره دکتری و تفاوت آن با کارشناسی و کارشناسی ارشد در تاکید آن بر تولید دانش نو از طریق پژوهش اصیل، این دوره دارای اهمیت ویژه‌ای است. دوره دکتری مهمترین و پیشرفته‌ترین تخصصی‌ترین دوره آموزشی در همه زمینه‌های علمی است و غایت آن بهبود کیفیت و توسعه ظرفیت علمی در جامعه از طریق انجام تحقیقات پیشرفته و تربیت دانش آموختگان متخصص و فرهیخته برای به عهده گرفتن امور علمی- تخصصی است (انجمن دانشگاه‌های اروپا^۱، ۲۰۰۹). تحقق اهداف مفروض دوره دکتری، نهایتاً وابسته به توانمندی دانش آموختگان دکتری است و ایفای نقش مناسب از طرف آنان در زمینه‌های علمی به طور اخص و جامعه به طور عام است.

بهبود موقعیت حرفه‌ای و ارضای علایق فردی، بهره‌مندی موسسات و نهادهای خدمات آموزشی، پژوهشی و اجرایی، توسعه مبتنی بر دانایی یا ساخت و ایجاد جامعه دانش‌بنیان همه نیازمند توسعه توانمندی‌های دانش‌آموختگان دکتری است. به همین دلیل مراکز سیاستگذاری آموزشی معمولاً در بیانیه‌هایی که رسالت دوره‌های دکتری را مدنظر قرار می‌دهند، دانشجویان و مهارت‌های مورد نیاز آنها را در مرکز توجه خود قرار می‌دهند. چرا که این دوره‌ها اساساً مثل همه دوره‌های آموزشی، برای کسب و توسعه دانش و مهارت‌های لازم برای انجام کار از طرف استادان و دانش‌آموختگان طراحی شده است.

از نظر منحصان آموزشی عالی (برای مثال ونگر، ۲۰۰۳) یادگیری در دوره‌های دکتری فراوانی مبتنی بر زمینه است. گذشته از این، علوم تربیتی به عنوان یک رشته دانشگاهی، یک فعالیت حرفه‌ای و موضوعی حساس و حیاتی که در توسعه همه جانبه و پدیدار عام نقش مهمی دارد، شرایط ویژه‌ای را پدید می‌آورد. همه این مسائل در کنار هم ما انگیزه‌ای برای تالیف کتابی در زمینه معرفی دوره‌های دکتری به ویژه در حوزه علوم تربیتی، فلسفه و اهداف آن، وضعیت کنونی دوره‌های دکتری و جوانان را ایجاد آن شد.

کتاب حاضر، نتیجه انجام مطالعات چندین ساله در زمینه دوره‌های دکتری علوم تربیتی و نحوه آماده‌سازی دانشجویان این رشته‌ها در مقطع دکتری است که بخش‌هایی از آن در مقالات مختلفی به طور پراکنده به چاپ رسیده است. کتاب حاضر در قالب ده فصل ارائه شده است. کتاب با طرح سوالی در باب چرایی پرداختن به دوره‌های دکتری آغاز می‌شود. روند تکوین دوره‌های دکتری و فلسفه و اهداف دوره‌های آن مباحثی است که در فصول دوم و سوم به آنها پرداخته شده است. در فصل چهارم بحثی مفصل راجع به صلاحیت‌های دانشجویان دکتری از منظر تحقیقاتی و عملی ارائه شده است. فصول پنجم تا نهم مشخصاً اختصاص به معرفی دوره‌های دکتری علوم تربیتی، ویژگی‌های

دانشجویان دکتری رشته های علوم تربیتی، دوره های دوگانه دکتری در رشته علوم تربیتی، تربیت حرفه ای دانشجویان علوم تربیتی و دوره های دکتری علوم تربیتی در عمل دارد.

در طی این فصول با رویکردی مسئله محور به دوره های دکتری علوم تربیتی پرداخته شده و چالش های مترتب بر آن تا حد زیادی آشکار شده است. نهایتاً در فصل آخر برخی طرح های تامین مالی که در دانشگاه های اروپائی و امریکائی برای دانشجویان دکتری داخلی و خارجی در نظر گرفته شده است، معرفی شده است.

www.ketab.ir